

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

Trần Đăng Minh

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỰ ĐÁNH GIÁ Ở
TRƯỜNG THPT ĐẠI TỪ TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Mã số: 60 14 0114

Thái Nguyên - 2013

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong nền giáo dục của mỗi quốc gia thì chất lượng giáo dục, trước hết là chất lượng giáo dục phổ thông luôn được đặt ở vị trí hàng đầu, bởi đó là nền tảng của chất lượng nguồn nhân lực phục vụ cho sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Ở Việt Nam, chất lượng giáo dục và quản lý chất lượng giáo dục là vấn đề được Đảng, Nhà nước và xã hội quan tâm. Đã có nhiều công trình nghiên cứu về vấn đề này ở các cấp độ khác nhau và đề xuất nhiều giải pháp, biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục. Một trong những giải pháp quan trọng đó là xây dựng và triển khai hệ thống kiểm định chất lượng giáo dục (KĐCLGD) từ bậc học mầm non đến bậc đại học, vấn đề này đã được thể chế hóa trong Luật Giáo dục 2005, quy định tại điều 17: *“Kiểm định chất lượng giáo dục là biện pháp chủ yếu nhằm xác định mức độ thực hiện mục tiêu, chương trình, nội dung giáo dục đối với nhà trường và cơ sở giáo dục khác.*

Việc kiểm định chất lượng giáo dục được thực hiện định kỳ trong phạm vi cả nước và đối với từng cơ sở giáo dục. Kết quả kiểm định chất lượng giáo dục được công bố công khai để xã hội biết và giám sát” [7].

Kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục phổ thông (*nhà trường*) là hoạt động đánh giá các nhà trường về mức độ đáp ứng các Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục đối với từng loại cơ sở giáo dục phổ thông do Bộ GD&ĐT ban hành. Quá trình thực hiện KĐCLGD được thực hiện theo quy trình qua các bước:

Bước 1: Tự đánh giá của nhà trường.

Bước 2: Đăng ký kiểm định chất lượng giáo dục của nhà trường.

Bước 3: Đánh giá ngoài và đánh giá lại (*nếu có*) nhà trường.

Bước 4: Công nhận nhà trường đạt tiêu chuẩn chất lượng giáo dục và cấp giấy chứng nhận KĐCLGD.

Tự đánh giá là khâu đầu tiên trong quy trình KĐCLGD, là quá trình nhà trường tự xem xét, nghiên cứu trên cơ sở tiêu chuẩn đánh giá chất lượng do Bộ GD&ĐT ban hành để báo cáo về tình trạng chất lượng, hiệu quả hoạt động giáo dục, nghiên cứu khoa học, nhân lực, cơ sở vật chất và các vấn đề liên quan khác, từ đó tiến hành điều chỉnh các nguồn lực và quá trình thực hiện nhằm đáp ứng các tiêu chuẩn chất lượng.

Tự đánh giá thể hiện tính tự chủ và tự chịu trách nhiệm của nhà trường trong toàn bộ hoạt động giáo dục theo chức năng, nhiệm vụ được giao; đòi hỏi tính khách quan, trung thực và công khai. Các giải thích, nhận định, kết luận đưa ra trong quá trình tự đánh giá phải dựa trên các thông tin, minh chứng cụ thể, rõ ràng, đảm bảo độ tin cậy. Báo cáo tự đánh giá phải bao quát đầy đủ các tiêu chí trong tiêu chuẩn đánh giá chất lượng nhà trường.

Thực hiện chỉ đạo của Bộ GD&ĐT, Sở GD&ĐT Thái Nguyên đã chỉ đạo thực hiện công tác KĐCLGD đến các nhà trường trong đó có trường THPT Đại Từ, qua 05 năm học thực hiện kết quả đạt được còn thấp, mức độ đáp ứng tiêu chuẩn đánh giá chưa cao. Thực tiễn chỉ đạo thực hiện công tác tự đánh giá còn gặp phải một số khó khăn, mâu thuẫn trong quá trình triển khai:

- Một bộ phận cán bộ quản lý, giáo viên nhận thức chưa đầy đủ về mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác tự đánh giá đối với yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục nhà trường.

- Kiến thức, kỹ năng thực hiện các khâu trong quy trình tự đánh giá của nhà trường còn hạn chế nên kết quả thực hiện chưa đáp ứng yêu cầu đặt ra.

- Trong nhà trường, một số cán bộ quản lý, giáo viên chưa nhận thức đầy đủ vị trí, vai trò của hoạt động tự đánh giá trong quá trình thực hiện công tác KĐCLGD và tác động tích cực của nó đối với việc nâng cao chất lượng công tác quản lý, dạy và học của nhà trường.

Xuất phát từ thực tế nêu trên tại nhà trường, tôi quyết định chọn vấn đề:

“Biện pháp quản lý hoạt động tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên” làm đề tài luận văn tốt nghiệp Cao học chuyên ngành Quản lý giáo dục.

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận về quản lý và KĐCLGD, thực trạng tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ, đề tài đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động tự đánh giá nhằm nâng cao chất lượng hoạt động tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Hoạt động tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Các biện pháp quản lý hoạt động tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên.

4. Giả thuyết khoa học

Quản lý hoạt động tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên còn có nhiều hạn chế về hiệu quả. Nếu đề xuất được các biện pháp quản lý phù hợp, khả thi, thì chất lượng, hiệu quả việc thực hiện hoạt động tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên nói riêng và các trường THPT nói chung sẽ được nâng cao.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

5.1. Hệ thống hóa những vấn đề lý luận về quản lý, quản lý chất lượng và tự đánh giá trường THPT.

5.2. Phân tích thực trạng hoạt động tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên

5.3. Đề xuất các biện pháp quản lý nhằm nâng cao chất lượng hoạt động tự đánh giá ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên

6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu của đề tài

Đề tài tập trung nghiên cứu biện pháp quản lý hoạt động tự đánh giá theo tiêu chuẩn đánh giá chất lượng trường phổ thông ở trường THPT Đại Từ tỉnh Thái Nguyên.

Thời gian 02 năm: 2012, 2013.

7. Phương pháp nghiên cứu

7.1. Nhóm các phương pháp nghiên cứu lý luận

Sử dụng các phương pháp: Phân tích, tổng hợp, hệ thống hóa lý thuyết về quản lý chất lượng giáo dục và KĐCLGD.

7.2. Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn

- Phương pháp tổng kết kinh nghiệm: Tổng kết kinh nghiệm trong việc chỉ đạo, quản lý, thực hiện hoạt động tự đánh giá của Sở GD&ĐT Thái Nguyên, trường THPT Đại Từ .

- Phương pháp chuyên gia: Xin ý kiến chuyên gia về các biện pháp đề xuất quản lý nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động tự đánh giá trường THPT.

- Phương pháp điều tra: Xây dựng phiếu điều tra đối với lãnh đạo, chuyên viên, cộng tác viên thuộc Sở GD&ĐT Thái Nguyên và các cán bộ quản lý, giáo viên và nhân viên trường THPT (*mẫu số 01*) thuộc huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên. Xử lý kết quả để phân tích, đánh giá thực trạng các giải pháp đã áp dụng, từ đó rút ra kết luận.

- Phương pháp khảo nghiệm: Khảo nghiệm mức độ cấp thiết, tính khả thi của các biện pháp đề xuất đối với các cán bộ quản lý, giáo viên và nhân viên trường THPT Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên (*mẫu số 02*).

7.3. Nhóm phương pháp hỗ trợ

Tôi sử dụng phương pháp thống kê để xử lý các số liệu thu nhận từ các phương pháp nghiên cứu trên.

8. Cấu trúc luận văn

Cấu trúc đề tài gồm các phần:

- Mở đầu.

- Chương 1. LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỰ ĐÁNH GIÁ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG.

- Chương 2. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG TỰ ĐÁNH GIÁ TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG ĐẠI TỪ TỈNH THÁI NGUYÊN.

- Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG TỰ ĐÁNH GIÁ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG ĐẠI TỪ TỈNH THÁI NGUYÊN.

- Kết luận và khuyến nghị.
- Danh mục tài liệu tham khảo.
- Phụ lục.

Chương 1

LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỰ ĐÁNH GIÁ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

1.1. Khái quát lịch sử nghiên cứu vấn đề

Quản lý chất lượng giáo dục về thực chất là quá trình định hướng và kiểm soát chất lượng quá trình giáo dục, với những tác động liên tục nhằm duy trì và nâng cao chất lượng hoạt động của toàn hệ thống giáo dục quốc dân và của từng nhà trường. Quản lý chất lượng giáo dục có nhiều khâu và nhiều biện pháp trong đó có hoạt động kiểm định và đánh giá chất lượng giáo dục.

Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng, chất lượng sản phẩm giáo dục chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố, đặc biệt là yếu tố chất lượng của chính nhà trường, như: chất lượng hoạt động quản lý, chất lượng đội ngũ giáo viên, cơ sở vật chất, trang thiết bị trường học và tổ chức các hoạt động giáo dục của nhà trường, có thể khái quát các yếu tố ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục gồm:

- Hoạt động tổ chức và quản lý của nhà trường.
- Đội ngũ cán bộ, giáo viên và nhân viên.
- Cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học.
- Mối quan hệ giữa nhà trường với gia đình và xã hội.
- Kết quả học tập, rèn luyện của học sinh.

Trong quá trình đánh giá nhà trường, chúng ta thực hiện công tác KĐCLGD để xác nhận và công nhận chất lượng dạy và học của nhà trường dựa trên bộ tiêu chuẩn, các tiêu chí để công nhận mức độ đạt chuẩn của nhà trường so với chuẩn quy định.

Việc xây dựng một cơ quan chịu trách nhiệm về KĐCLGD đã được Bộ GD&ĐT thực hiện, Cục Khảo thí và Kiểm định chất lượng giáo dục đã được thành lập theo Nghị định số 85/2003/NĐ-CP ngày 18/7/2003 của Chính phủ nước CHXHCN Việt Nam.

- Ngày 30/12/2008 Bộ GD&ĐT ra Quyết định số 80/2008/QĐ-GDĐT Ban

hành Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục trường trung học phổ thông.

- Ngày 31/12/2008 Bộ GD&ĐT ra Quyết định số 83/2008/QĐ-BGDĐT Ban hành Quy định về quy trình và chu kỳ kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục phổ thông.

- Ngày 08/9/2009 Bộ GD&ĐT ra công văn số 7880/BGDĐT-KTKĐCLGD về hướng dẫn tự đánh giá cơ sở giáo dục phổ thông nhằm nâng cao nhận thức cho cán bộ, giáo viên về công tác đánh giá và kiểm định CLGD, nắm được quy trình và nội dung các tiêu chí thuộc các tiêu chuẩn được sử dụng làm công cụ để nhà trường tự đánh giá, tự xem xét về hiện trạng và hiệu quả các hoạt động giáo dục, chỉ ra những điểm mạnh, điểm yếu theo từng tiêu chí.

- Ngày 23 tháng 11 năm 2012 Bộ GD&ĐT ra Thông tư số: 42/2012/TT-BGDĐT ban hành Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục và quy trình, chu kỳ kiểm định chất lượng giáo dục cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên.

Đó là những căn cứ quan trọng để xây dựng kế hoạch cải tiến chất lượng và các biện pháp thực hiện để đáp ứng các tiêu chuẩn CLGD do Bộ GD&ĐT ban hành nhằm không ngừng cải tiến nâng cao CLGD của nhà trường, tiến tới đăng ký kiểm định CLGD là điều kiện để khẳng định uy tín và thương hiệu của nhà trường trong sự nghiệp phát triển giáo dục và đào tạo.

Thực tế cho đến nay ở Việt Nam còn ít các nghiên cứu về vấn đề này dưới góc độ quản lý giáo dục. Một số công trình nghiên cứu gần đây cũng đã đề xuất các biện pháp quản lý tốt hoạt động tự đánh giá, song thực tiễn ở các trường THPT tỉnh Thái Nguyên đang có nhu cầu cấp thiết tìm kiếm các biện pháp quản lý để thực hiện có chất lượng, hiệu quả công tác tự đánh giá trường THPT theo các tiêu chuẩn quy định để góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo.

1.2. Một số khái niệm công cụ

1.2.1. Đánh giá

Đánh giá giáo dục là hoạt động khảo sát, xác nhận chất lượng của sản phẩm giáo dục hay chất lượng nhà trường. Có thể nói đánh giá giáo dục là hoạt động nhằm vào mục tiêu chủ yếu là đảm bảo và nâng cao chất lượng một cách thường xuyên.

Đánh giá giáo dục có ý nghĩa quan trọng. Đối với các nhà quản lý, đánh giá là một chức năng quản lý, là một trong các khâu của quy trình quản lý. Đối với giáo viên, đánh giá là phương pháp tác nghiệp nhằm tìm ra các con đường nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục của mình.

Đánh giá giáo dục bao gồm hai hoạt động: Tự đánh giá (*đánh giá trong*) và đánh giá (*đánh giá ngoài*).

Tự đánh giá còn gọi là đánh giá trong là hoạt động đánh giá nội bộ do tập thể nhà trường thực hiện theo những quy trình và nội dung có tính chuẩn mực. Tự đánh giá là một khâu của quá trình đánh giá, cùng với đánh giá ngoài tạo nên quá trình đánh giá hoàn chỉnh.

Theo Quy định về quy trình và chu kỳ kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục phổ thông thì: *“Tự đánh giá của cơ sở giáo dục phổ thông, là hoạt động tự xem xét, kiểm tra, đánh giá của cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên theo tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành”*[5]

Đánh giá ngoài là hoạt động đánh giá của các lực lượng bên ngoài nhà trường, có thể là của cấp trên, đồng cấp, cha mẹ học sinh, dư luận xã hội và quan trọng nhất là của đoàn đánh giá ngoài.

Đối với cơ sở giáo dục phổ thông (*nhà trường*) thì đánh giá ngoài được hiểu: *“Đánh giá ngoài cơ sở giáo dục phổ thông là hoạt động đánh giá của cơ quan quản lý nhà nước nhằm xác định mức độ đạt được tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục của cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên”*. [5]

Đánh giá ngoài trong kiểm định chất lượng trường THPT là quá trình khảo sát, đánh giá của các thành viên đoàn đánh giá ngoài nhằm xác định mức độ đạt chuẩn trên cơ sở tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục trường THPT do Bộ GD&ĐT ban hành. Cơ cấu, tiêu chuẩn của các thành viên đoàn đánh giá ngoài được quy định cụ thể tại điều 19 của Quy định về quy trình và chu kỳ kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục phổ thông ban hành kèm theo Quyết định số 83/2008/QĐ-BGDĐT ngày 31/12/2008 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT.

1.2.2. Chất lượng

Chất lượng là khái niệm phức tạp, hiện nay có nhiều cách tiếp cận khác nhau khi đưa ra các định nghĩa về chất lượng.

Chất lượng là một khái niệm có ý nghĩa đối với những người hưởng lợi tùy thuộc vào quan niệm của những người đó ở một thời điểm nhất định nào đó và theo các mục đích và mục tiêu đã được đề ra tại thời điểm đó.

Mét sè  Pnh nghĨa vÒ chÊt l- ng:

- ChÊt l- ng l m “*T ng thÓ những t nh chÊt, thu c t nh c  b n c a s  v t (s  việc)... làm cho s  v t (s  việc) n y ph n bi t v i s  v t (s  việc) kh c*” (T   i n tiếng Việt ph  th ng)
- ChÊt l- ng l m: “*C i l m n n ph m chÊt, gi , trị của s  v t*” hoặc l m: “*C i t o n n b n chÊt s  v t, làm cho s  v t n y kh c s  v t kia*” (T   i n tiếng Việt th ng d ng - NXB Giáo dục - 1998)
- ChÊt l- ng l m “*M c ho n thi n, l m  c tr- ng so sánh hay  c tr- ng tuy t  i, d u hi u  c thi , c c d  ki n, c c th ng s  c  b n*” (Oxford Pocket Dictionary)
- ChÊt l- ng l m “*Ti m n ng c a m t s n ph m hay dịch v  nh m th a m n nhu cầu ng- i s  d ng*” (Ti u chuẩn Pháp- NFX 50-109)
- ChÊt l- ng l m “*T p h p c c  c t nh c a m t th c thÓ ( i t- ng) t o cho th c thÓ ( i t- ng)   kh  n ng th a m n những nhu cầu   n u ra hoặc nhu cầu ti m  n*” (TCVN- ISO 8402)